19e Jaar, No. 68. — 's HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 12 Junij 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . f 12.
Franco per post . . 14.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN
worden aan de regelen of aan de geene ruimte berekend, tegen de gewone prijs.

Reeds meermalen hebben wij de opmerking gemaakt dat Europa eene crisis te gemoet snelt, welke onverwachts op eene verschrikkelijke wijze kan uitbersten, doch waarvan de gevolgen moeijelijk te voorzien zijn. De dagelijksche gebeurtenissen, welke elkander met zoveel snelheid opvolgen, dat men ze ter naauwernood gade kan slaan, komen, naar ons inzien, meer en meer die vooruitzigten regtvaardigen en doen zien, dat het oogenblik niet meer ver meer is.

Inderdaad, waarheen men ook de oogen wende, ontwaart men eene steeds toenemende spanning en verschijnselen van ontbinding, welke vreeselijk schrik aanjagen. Het radikalismus wint dagelijks meer veld en ondermijnt met eene onbegrijpbare woede de grondslagen van orde en welvaart; niets is voor hetzelve heilig of eerbiedwaardig, noch volkenregt, souvereiniteit, rede, godsdienst, maatschappelijke regten met voeten treedt hetzelve onverschillig, mits het tot het opgestelde doel geleide. En welk is dat doel? Zeker het den radikalen, zij zullen met het woord vrij verlegen zijn. De menschelijke hoogmoed ten toppunt gevoerd, wensch tot zich zelven wanende van allen teugel, de godsdienst verachtende, omdat zij zich verbeelden kan, dat deze hen onder een ondragelijk juk gebukt houdt; het wettig gezag verfoeijende, omdat zij in hetzelve niets dan dwingelandij zien, de maatschappij ondermijnende, onder het voorgeven van haar te willen herscheppen — ziedaar, wat het radikalismus voortbrengt; doch indien men verder in deszelfs geest en gedrag, daar waar het eenige overwinning behaald heeft, doordringt, ontwaart men weldra het eigenlijke doel van al dat woelen en kuipen, dat doel is niet anders dan hetwelk onze hoogmoed ook als van zelf moet voorstellen, namelijk heerschen. Het verachten de godsdienst niet omdat deze wezenlijk den mensch onder een ondragelijk juk gebukt houdt, maar omdat zij een ernstige hinderpaal is tegen de volvoering van deszelfs plannen, namelijk de wereld door het stalen geweer en het onverdraagzaamst egoïsmus te knechten. Het verfoeit het wettig gezag, niet omdat de wereld door niets anders dan dwingelandij geregeerd wordt, maar omdat het al de kracht van den ontwaakten en teugelloozen hoogmoed des menschelijken breins, de opperheerschappij der wereld haakt, en geen ander doel heeft dan zich te stellen in de plaats van degenen welke het wettig gezag stooten, om daarna de kneedendste dwingelandij te voeren. Het radikalismus ondermijnt de maatschappij niet met het doel om eene betere orde van zaken op hare puinhoopen te stichten, maar om zich meester te maken van den buit der in den grond gebooide bezitters en eigenaars.

En wat doen de regeringen, om dien vermeerderenden stroom tegen te gaan? Helaas! eenigen laten zich door denzelven medeslepen, al zoeken zij hunne troonen door transactiën dien geduchten vijand te sussen, anderen zijn wel willig, maar ook magtig aan denzelven het hoofd te bieden, want behalven de rusteloozen pogingen van het radikalismus, om alles in de wereld onder te werpen, wordt de crisis, welke wij bedoelen, nog verklaard door den toestand der verschillende rijken en de betrekkingen der europesche mogendheden onderling.

Men heeft het oog slechts op de kaart van Europa te slaan en de hand op het eerste rijk het beste te leggen; overal vindt men spanning, overal een benarde toestand zoo van binnen als van buiten. Onder eenen schijnbaren, doch hooggeroemden vrede, leven de meeste Mogendheden in eenen, wij zouden haast zeggen *nieuwerwetschen* oorlog; welke wel niet met kracht van wapenen gevoerd wordt, doch te vuriger is, omdat hij als het ware diplomatisch is; en zoo hij van de eene zijde geen menschenbloed kost, van de andere zijde ook weinig uitzigt geeft op eenen voordeeligen en duurzamen vrede, wijl de zegepraal des eenen den wrok des anderen vermeerdert en verbittert, en er hem op uit doet zijn, om, onverschillig door welke middelen, de geledene nederlaag te wreken en te herstellen, eene zegepraal, welke weder den haat des eersten overwinnaars aanhitst en hem tot nieuwe represailles noopt; en op die wijze wordt de strijd steeds vuriger en hatelijker en zal geen ander einde hebben, dan eenen feitelijken oorlog, welke te hardnekkiger zijn zal, als hij lang onderdrukt en vermeden is geworden en als de haat er een groot aandeel in hebben zal.

Om een bewijs dezer bewering te vinden, behoeven wij slechts het gedrag van Engeland en Frankrijk gade te slaan in de Spaansche zaak. Na eene diplomatieke kuiperij, welke jaren lang duurde en waarvan de schande voor het oog van gansch Europa is blootgelegd, zegevierde Frankrijk in het huwelijk der koningin en in dat van den hertog van Montpensier; Engeland moest onderdoen, maar wilde en zou zich wreken, en hoe het zulks gedaan heeft en nog doet, blijkt genoegzaam uit het ergerlijk schouwspel, hetwelk Spanje aan het verbaasd Europa geeft. Het geschil tusschen Griekenland en Turkije kan als bijvoegsel tot dit bewijs aangehaald worden; nimmer had hetzelve tot eene zoo gevaarlijke hoogte gekomen, indien de Fransche en Engelsche invloed zich daar niet weder een terrein gekozen hadden om elkander te meten.

Een overzigt over den in- en uitwendigen toestand van de meeste landen van Europa, zou niet anders dan de stelling bewaarheden, dat wij met snelle schreden eene bedenkelijke ontplooijing te gemoet gaan. Wij zouden slechts behoeven te beginnen met de stille, maar des te gevaarlijkere broeijing in het obscurantismus-aanklevend Oostenrijk en eindigen met het in de handen van het radikalismus overgeleverd Zwitserland.

Een middel is er slechts, om den zinkenden toestand van ons werelddeel te redden; maar, helaas! wanneer zullen de volkeren het verstand hebben om het te baat te nemen! Het is te vreezen, dat men het in het geheel niet omhelzen zal, daar het juist in onze tijden van alle kanten bestookt, bestreden en verworpen wordt. Dit middel is niets anders, dan de terugkeer tot de catholijke eenheid. Het was het catholicismus alleen, dat steeds de wereld binnen de palen, tusschen welke haar welzijn beperkt was, hield; toen eenmaal die palen door den menschelijken hoogmoed overschreden waren, week dat welzijn naar gelang men zich van die natuurlijke grenzen verwijderde en toen men het uiterste punt van verwijdering bereikt had, had men ook het toppunt van ramspoed en verneling bereikt. Toen dacht men aan terugkeer, maar de menschelijke hoogmoed was eenmaal losgelaten en liet zich niet zoo gemakkelijk meer beteugelen; hij gaf alleen zoo veel toe als hij noodzakelijk oordeelde, om eenen algemeenen ondergang te vermijden; doch dit half herstel verschafte ook maar half herstel, en zullen wanneer de menschelijke hoogmoed weder het hoofd zal buigen onder het weldadig gebied der catholijke eenheid, welke alleen in staat is de juiste grenzen aan te wijzen en in stand te houden, welke de mensch niet overschrijden kan, zonder in den afgrond te vallen, de geene

hoop op herstel van welzijn, op waarachtigen en duurzamen vrede, op orde en wettigheid, op maatschappelijke welvaart denkbaar. Maar wanneer zal de mensch willen begrijpen dat het tijd is, dit eenig middel aan te grijpen? Wij zouden haastig antwoorden: „Wanneer het verschijnen te naat zal zijn, want het is niet dat wij een enen blik naar hoogere oorden slierden en daar eene Voorzienigheid ontwaarden, die het hart van Vorsten en het lot van volkeren in handen heeft, en op wier eeuwige en onschendbare beloften het catholicismus boogt. Bij haar alleen is het bekend, hoe lang de tijd der beproeving duren zal, aan haar alleen is de bevoegheid, om dien tijd in te korten, indien de volkeren zich zoodanige weldaad waardig maken. O! moge spoedig de dag der redding aanbreken; moge spoedig de over de gansche aarde verspreidde catholijke eenheid allerwege heil, voorspoed en geluk verwekken, ter vervanging van de ontelbare kwalen, welke eene noodlottige afwijking van die eenheid over den aardbodem uitspreidt.

KERKELIJKE STAAT.

ROME. Men meldt den dood van den kardinaal Acton, die te Napels overleden zou zijn; nog zegt men, dat een ander lid van het H. Kollegie, de kardinaal Pignatelli, aartsbisschop van Palermo, overleden is.

In den ochtend van den 22 mei, daags voor het Pinksterfeest heeft Zijne Heiligheid in de basiliek van Latranen het heilig doopsel aan eenige joden toegediend: Raphaël Cagli, oud 22 jaren, van Ancona; Elias Svaicher, van Moldavie, oud 25 jaren; Nathan Abraham, van Butzow, oud 24 jaren, en Esther de Veroli, van Rome, oud 21 jaren. Pius IX werd ontvangen door den kardinaal Barberini, aartspriester der basiliek, aan het hoofd van zijn kapittel. Na het H. Sakrament aangebeden te hebben, begaf Z. H. zich in ontogt naar de doopvont van Constantijn, alwaar de Opperherder, volgens de H. Kerkgebruiken, het doopsel aan de neophyten toediende; daarna keerde hij naar de basiliek terug en droeg het heilig Vormsel toe.

Zijne Heiligheid richtte eenige opwekkende woorden tot degenen, welke zoo even door de heilige wateren herboren en in de genade bevestigd waren. De Paus bragt hun eerst onder het oog de groote goedheid van God, die er behagen in schept, van tijd tot tijd de verstrooide korenaren van Israël te vereenigen; alzoo moesten zij zelve erkennen, hoe barmhartig de Heer is door hen tot het ware geloof te roepen. De H. Vader wenschte hun geluk, dat zij den moed gehad hadden, hun vaderland, hunne betrekkingen en goederen te verlaten, om te gehoorzamen aan die stem des gewetens, welke hen riep; doch hij liet hen niet onkundig, dat de Zaligmaker nog meer van hen verderde, namelijk de zelfsverloochening, eene dubbelvoudige verloochening, welke zich op het verstand, den wil en het hart moet uitstrekken. De eerste moest hen aan het voormalig geloof doen verzaken en hun verstand voeden met het geloof aan de evangelische waarheden, welke de mosaische veropenbaring door het geloof aan Christus, de tafels der wet door het Evangelie en de schaduw door de werkelijkheid moet in vervulling maken. De verloochening van hunnen eigen wil moest hen den wil van God doen elken anderen doen stellen, op het voorbeeld van den H. Paulus, die zoo ijverde voor de zegepraal van het joodsche geloof, hetwelk hij voor het ware hield, eenmaal door de genade geroepen, geen anderen wil meer had, dan de goddelijke Nazareër voor de vervolgde en den afgodendienaar te doen zegepralen. Eindelijk, de verloochening van hun eigen hart moest hen hunne persoonlijke gevoelens doen veranderen; indien zij zich eerst aan de hartstogten en onregtvaardige handelingen van Tyrus en Sidon hadden overgegeven, voortaan moesten zij zich geheel aan de liefde van den Zaligmaker der menschen wijden. De H. Vader eindigde met over hen en over al de christenen de genade van den H. Geest af te smeeken. Deze zalving was zoo teeder en hartelijk, dat al de omstanders door de diepen aandoening getroffen waren. Na deze roerende toespraak gaf de H. Vader aan de vergadering zijnen apostolischen zegen.

Om eindelijk de wenschen der nieuwe christenen geheel te bevredigen, droeg de H. Vader het misoffer op en deelde met eigene handen het brood der engelen aan de nieuw gedoopten uit, die hunne aandoening niet langer kunnende bedwingen, in tranen wegsmolten. De mis tot dankzegging werd daarna door een der bijzondere kapellanen gelezen. Een levendig gevoel van belangstelling en blijdschap was op alle gelaten zigtbaar; men bedankte den H. Vader voor het godsdienstig genot en de groote eer, door hem den nieuwen christenen, welke men met blijkbare deelneming begroette en hartelijk geluk wenschte, geschonken.

AMERIKA.

Daags na het gevecht van Cerro-Gordo heeft het amerikaansch eskader de haven en de stad Tuspan aangevallen en ingenomen.

Ziehier de bijzonderheden, welke de officieele rapporten over deze zaak behelzen:

„Tuspan is gelegen acht mijlen landwaarts in, langs de rivier, welke denzelfden naam draagt; het is eene schoone stad, met met 2000 inwoners. De toegang wordt beschut door twee forten, welke gewapend waren met achttien stukken geschut van groot kaliber, afkomstig van de amerikaansche brik de *Truxtun*, welke voor eenigen tijd aldaar schipbreuk leed.

„De expeditie bestond uit den oorlogs-steamer de *Mississipi*, welke de admiraalsvlag voerde; de fregat de *Raritan Albany* en de schepen *John Adams*, *Germantown*, *Decature*, *Spitfire*, *Vixen*, *Scourge*, *Knickerbocker*, *Heath*, *Etna*, *Panola*, *Petrel*, en *Rufen*. Behalven de bemanning hadden de schepen nog 150 man van de *Potamac* en 340 van de *Ohio*, die beide ter reede van Sacrificios gebleven waren. Na eenige onvermijdelijke vertraging, om bij het eiland Lobos de zeilschepen, welke door eenen sterken noordenwind verspreid waren, te vergaderen, vuilt het eskader de verzamelplaats en wierp den 17 april het anker voor den mond der rivier. In den ochtend van den 18 maakte men zich gereed dezelve op te varen. 1200 man werden in de ligste vaartuigen verdeeld en de *Spitfire*, de *Vixen* en de *Scourge* namen ze op sleeptouw. De overige bleven ten anker liggen buiten de klippen, welke die streken zoo gevaarlijk maken.

„Twee der stoomsleepers raakten bij den keting vast, doch kwamen spoedig weder vlot. Op den middag had de flotille den ingang overschreden en bevond zich voor de forten; deze openden een levendig vuur op de zich onder het bereik bevindende schepen. De commodoor gaf onmiddellijk het bevel tot ontscheping, doch de zeelieden waren nog niet alleen aan wal, toen de bommen van de *Spitfire* de mexikaansche artillerie reeds tot zwijgen bragten, en zoodra de Amerikanen op den regteroever landden, verliet de vijand zijne stellingen en vlugtte achter de heuvelen, waarop de versterkingen gebouwd zijn. Het tweede fort werd insgelijks na eenen langduriger wederstand ingenomen, en het eskader kon zijnen weg binnenwaarts voortzetten.

„Vliegende batterijen waren langs de oevers der rivier opgeworpen; doch derzelver slecht gerigt vuur bragt geene schade aan de schepen aan. Een eerst bij de nadering der plaats kwam een hevig geweervuur, door een aantal stukken van groot kaliber ondersteund, den vijand bekampen, terwijl drie der kornaamste officieren van de *Spitfire* gewond werden.

„De bommen, welke door de amerikaansche stoomschepen ingeslorpen bleven, richten groote verwoestingen in de vijandelijke verschansingen aan; om echter niet langer aan een gevaarlijk geweervuur blootgesteld te blijven, gaf de commodoor den troepen, welke het bevel tot ontscheping, en de zeemagt, onder bescherming van de stoomschepen landende, stieten met de bajonnetten den vijand terug, die dan ook weldra de vlugt nam. Terwijl eene divisie het fort en de batterijen bezette, drong eene andere tot in de stad door, welke voor de vierde verlaten was, en waarvan zij zich zonder wederstand meester maakte.

„Het verlies der Amerikanen in deze expeditie bedraagt slechts zeventien dooden of gekwetsten, waaronder vijf officieren, zwaar gekwetst. Maar veel hunner den dood vonden door de kogels der Mexikaansche schepen, die aan de overgave derzelver zijne stroomen, zoo is het moeijelijk te bepalen hoeveel menschen zij verloren hebben."

»Na bezit genomen te hebben der stad, alwaar hij eene kleine bezetting met twee kanoneerbooten achterliet, heeft de commodoor Perry zich weder naar zee begeven om zijne taak voort te zetten.

DUITSCHLAND.

De *Köln. Zeit.* zegt, dat het vraagstuk over de teruggave der regten op de *twists* aan de pruisische fabrijkanten, hetwelk door den prins Lychnowski geopperd is, in de zitting der Staten niet in beraadslaging zal kunnen komen noch beslist worden, uithoofde van den korten tijd, welke de vergadering nog voor zich heeft.

— De Stenden van Darmstadt hebben een besluit genomen ten voordeele der gemengde huwelijken. Het gouvernement had in een wets ontwerp het vroegere fransche wetgeving over de huwelijken moest vervangen een artikel gevoegd waarbij gemengde huwelijken verboden werden. Dit artikel is door de beide Kamers verworpen.

ENGELAND.

LONDEN 7 junij. Prins Oscar van Zweden heeft het paleis van Buckingham tot een plegtig gehoor bij de Koningin toegelaten. De grootvorst Konstantijn van Rusland heeft Zaturdag bij de Koningin-Weduwe en gisteren bij den hertog van Cambridge het middagmaal gebruikt.

IERLAND.

De koorts schijnt in eenige gedeelten van Ierland met dubbele kracht toe te nemen. Het warme weder heeft nieuwe uitbreiding aan die plaag, welke Ierland ten gevolge van den hongersnood teisterde, gegeven. Te Kilkenny, Ballyshannon, Cork, Londonderry, Monaghan en onderscheidene andere plaatsen, wordt de sterfte schrikwekkend; de begraafplaatsen zijn opgeroept en men moet andere localiteiten zoeken om de dooden te bestellen. Ierland!

John O'Connell weigert de eer, van aan het hoofd des Ierschen volks te staan in de tegenwoordige. In eenen brief aan het *Freeman Journal* gerigt, verklaart hij, zich te zullen vergenoegen met de verdediging der beginselen, door hem gepredikt en met ten einde toe voort Ierland te strijden.

— De koninklijke maatschappij van landbouw in Ierland heeft eene circulaire gerigt aan alle plaatselijke genootschappen van pachters, om derzelver aandacht in te roepen op de verschijnselen van ziekte, welke zich, in eenige districten op de aardappelen heeft vertoond hebben.

SPANJE.

MADRID 3 junij. Gisteren avond ten negen uren heeft Mgr. Brunelli door de koningin in een bijzonder gehoor ontvangen. Daar Z. Em. niet hier is in de dagheid van nuncius apostolico, om zijne benoeming van gezant-apostolisch, is hij met plegtstatigheid ontvangen.

FRANKRIJK.

PARIJS 8 junij. Het gerucht loopt alhier, dat het gouvernement per telegraaf de tijding der verwerping van de jaarwet van Oportho ontvangen heeft. De junta zou door middel van haar voorhoofd, verlof gevraagd hebben, om met eene parlementaire commissie in onderhandeling te treden. Er is dus eene overeenkomst tusschen de beide partijen te voorzien. Het verlangen om aan Portugal de schande eener vreemde interventie te besparen, heeft voorzeker veel tot die beslissing gebragt.

De heer Guizot, die eerst geweigerd had te antwoorden op de interpellatien betrekkelijk de gebeurtenissen van Portugal, heeft de beloofde uitlegging aangenomen, maandag over dezelve te verklaren in de Kamer der Gedeputeerden, bij heeft zelfs gesloten de stukken voor te brengen. Voor maandag zal men de behandelingen hebben omtrent het element kennen over dit zelfde punt, zoo dat dien dag de zaak in een helder daglicht geplaatst zal zijn.

— Gisteren heeft de Koning den Pauselijken Nuncius, te Neuilly in een bijzonder gehoor

vangen. Z. Exc. heeft met de koninklijke familie het middagmaal gebruikt.

— De commissie voor het Awets-ontwerp betrekkelijk het kapittel van St. Denis heeft de heer Pouillet tot rapporteur en den heer Moulin tot secretaris benoemd.

— De commissie, belast met het onderzoek der aanvraag tot magtiging om den heer Emile de Girardin te vervolgen, heeft heden de heer Lavielle tot voorzitter en den heer de Morny tot secretaris benoemd. Zij heeft de denkwijze van elk harer leden vernomen en zal morgen den heer E. de Girardin hooren.

— De opening van den gouverneur-generaal van Algerie, was in de conferentiezaal der Kamer het onderwerp van alle gesprekken. De gedeputeerden, die het meest aan Algerie gehecht zijn, beklaagden zich over het algemeen, het besluit van den maarschalk Bugeaud, doch het ministerie schijnt zich volkomen van dit besluit te onderwerpen. Nu blijft nog de vraag, door wien zal men den maarschalk Bugeaud vervangen?

— De discussie over het vraagstuk van Algerie is gisteren in de Kamer der Gedeputeerden aangevangen, doch leverde niets belangrijks op. Heden was dezelve niet belangwekkender.

BELGIE.

BRUSSEL 9 junij. De *Moniteur* behelst een koninklijk besluit, waarbij de goederen uit Brazilie afkomstig en welke onmiddellijk onder Braziliaansche vlag over zee aangevoerd worden, aan dezelfde regten zullen onderworpen zijn, als die, welke onder belgische vlag ingevoerd worden.

— De behoudende partij heeft in België nog de meerderheid behouden, ofschoon het radikalismus geene onbeduidende stappen heeft behaald. Te Doornik, Gend, Aalst en Soignies zijn onder anderen de verkiezingen afgeloopen in den zin, waarvan de conservatieve bladen zelve zich het hooge gewigt niet verbergen. Zij houden zich echter overtuigd, dat de gedurige overwinningen van het radikalismus vele gematigde leden van het linkercentrum zullen doen zich openlijker in den zin van het behoudend stelsel te verklaren.

Onder de afgevallene leden van den Senaat merkt men vooral op den heer Dumortier, wiens naam sedert 1830 in alle gewigtige aangelegenheden des lands gemeld is geworden.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 11 junij.

De regering dezer stad heeft een eerbiedig verzoek aan Z. M. gezonden, met de dringende bede, dat mogt besloten het ontworpen ontwaterings kanaal van Boxtel naar Geertruidenberg tot stand moge worden gebragt, als het eenige middel tot herstel van welvaart, welke deze stad drukken. *Eere zij den Koning toegebragt!* Daar dit verzoekschrift ook ons is medegedeeld, maar wij er slechts weinig van dragen door het *Provinciaal Dagblad van Noord-Braband*, aan hetwelk hetzelve is medegedeeld, kunnen wij door tekst van hetzelve in dit nommer niet opnemen, doch zullen zulks in ons volgend nummer doen.

— Aanstaanden maandag zal voor het Provinciaal Gerechtshof alhier behandeld worden de zaak tegen [illegible], oud 56 jaren, geboren en wonende te [illegible], beschuldigd van moedwillige brandstichting in een bewoond huis, naast andere bezittingen, toebehoorende aan [illegible], waarvan hij eigenaar was, hetgeen tevens brandschade verzekerd en [illegible] was bezwaard. Niet minder dan [illegible] dertig getuigen zijn er in deze belangrijke zaak, welke met de doodstraf wordt bedreigd, gedagvaard. De beschuldigde heeft de heer mr. J. F. [illegible], tot raadsman gekozen, die in deze voor [illegible] optreden, terwijl de heer Prokureur Generaal het openbaar ministerie zal waarnemen.

— Men verzekert dat door Z. M. dezer dagen [illegible] raadsheer in den Hoogen Raad benoemd is, de heer mr. H. J. de Modderman, kantonregter te [illegible], en lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, doch dat dezelve eerst in September aanstaande, en alzoo na de vacantie, als zoodanig zal in functie treden.

— De uitspraak in de zitting van den Hoogen Raad, Kamer in burgerlijke zaken, van dingsdag 8 dezer, is behandeld het beroep in cassatie, ingesteld door Mej. [illegible], huisvrouw van P. Wedts de [illegible], van de *Kliesing Cour.*, tegen een arrest van het hof van N.-Brabant van den 14 april ll., [illegible] heeft namens de requirante het [illegible] verzet bestreden en zich voor het grootste gedeelte gerefereerd tot de gronden tegen het arrest van het Hof in Zeeland uitgevallen. Den 15 Julij aanstaande zal de adv. gen. De Keth in deze zaak conclusie nemen.

— Men schijnt te vertrouwen, dat de staat van begrooting en den hoofdelijken omslag voor de loopende dienst van de stad Leeuwarden vastgesteld en voor het publiek ter visie zal liggen en verzoekschrift de ingezetenen van Leeuwarden daarbij opmerkzaam te maken, dat zij niet verzuimen, bij tijds daarvan kennis te nemen, ten einde hunne belangen te gadeslaan.

WRAAKWIJK, 9 junij. Onder de directie van Mejuffrouw Goedhart en Comp. is gepasseerde jaar alhier een bewaar- en kostschool voor jonge juffrouwen opgerigt, waarvan het kostgeld zoo matig is gesteld, dat men vruchteloos elders voor die prijs zoude kunnen slagen. Heden was de bepaalde dag dat de kinderen voor het eerst in het openbaar blijken van hunne vordering zouden geven en hunne belooning zouden ontvangen. Eene groote schare van allen stand, zoo heeren geestelijken, notabelen der gemeente, en ouders en vrienden der kinderen, hadden het met gunstig vergunning toegang Kaal binnen, om en van hunne deelneming te doen blijken en hunne nieuwsgierigheid te bevredigen: dan hoe klom aller aandacht en bewondering, bij het zien en hooren der vorderingen van die lieve kleinen! Die gepaste vrijmoedigheid vergezeld van eene nederige doch aangename houding, die zuivere tongval en uitspraak, zoo wel van de Fransche als Nederduitsche taal, die fraaije schrift, die menigvuldige gemaakte ja waarlijk schoone handwerken, dat melodieus gezang en spel, enz. verrukten, zoodanig dat aanhoorders en toeschouwer, dat eene algemeene kreet van goedkeuring en bewondering niet langer gedwongen kon worden: elk een was daar opgetogen, waar het gezigt, het gehoor en het hart zoo gestreeld werden, en na drie uren aangenaam toevens, was ieder droef te moede deze plaats te moeten verlaten, waar men zich zoo wel gevoelde. — Driewerf gelukkige ouders! die het voorregt hebben hunne kinderen onder de zorg en bewaring te kunnen stellen, van hen, die alleen leven ten beste van hunnen evenmensch: de hemel zegene uwe pogingen, ware menschen vrienden! en loone u voor het goede dat ge zoo ruimschoots op de aarde verspreid en uitdeelt, was ook de bede van alle diegenen, welke deelgenoot van dit feest waren en dankbaar voor het genotene het schoollokaal verlieten.

— Dezer dagen is aan een gesteld Cassiers kantoor alhier (te Zwolle) weder, een valsch muntbiljet van *f* 20, vertoond, dat zoo naauwkeurig was nagemaakt, dat hetzelve moeijelijk van de echte te onderscheiden was. (*Overijssel*).

— Voor de aanstelling van een veldwachter, die een inkomen van drie gulden 's weeks zal verdienen, moet als leges aan het gouvernement betaald worden *f* 5.00 en aan de Regtbank te Deventer *f* 5.80. Moet die man nu gedurende eene maand van liefdegaven leven, of tot introductie van zijne dienst verhongeren? Ook hier ter stede klaagt men over de groote kosten, die bij het bekomen van gering bezoldigde posten moeten gemaakt worden. Een klapperman die 25 centen 's nachts verdient, moet bij zijne aanstelling ruim *f* 6.00 aan leges betalen.

— Gisteren is aan het lokaal van het ministerie van Binnenl. Zaken aanbesteed: het maken, leveren en stellen op een voetstuk of pedestal voor het standbeeld van prins Willem I, op het plein alhier met al de daarbij vereischte zaken en garantien. Dat werk is aangenomen door den heer Colman van Amsterdam voor eene som van *f* 10,980.

ROTTERDAM, 9 junij. Met zekerheid kunnen wij thans melden, dat het bekende lokaal *Concordia*, gelegen aan den Coolsingel alhier, onlangs is aangekocht geworden, ten einde aldaar over te plaatsen, eene sedert zeven jaren te dezer stede bestaan hebbende bewaarplaats voor R. C. behoeftige kinderen. Zij, die bekend zijn met de gebreken en de weinige geschiktheid van het thans gebruikt wordende lokaal, om een zoo groot aantal kinderen te ontvangen, mogen zich te regt verheugen, dat zulk een dringend behoefte eene plaats te vinden, die betere gelegenheid aanbiedt om aan het verheven doel te kunnen beantwoorden, namelijk om de zedelijke beschaving en de gezondheid dezer arme kinderen bevorderlijk te zijn. Wij hopen, dat zij, die deze inrigting op eene ruimere schaal trachten uit te breiden, van alle weldenkenden de noodige ondersteuning en medewerking mogen ondervinden. (*N. R. C.*)

LATERE BERIGTEN.

Bij Tijdingen uit Lissabon van den 25 junij meldden dat de graaf das Antas krijgsgevangen is gemaakt met zijne drie duizend man en al de eigendommen der junta in handen gevallen zijn van hertog, hetwelk Oporto blokkeerde.

De heer Bois-le-Comte, ambassadeur van Frankrijk in Zwitserland, heeft aan den gekozen voorzitter, van het Vorort, den berüchten Ochsenbein, bij gelegenheid zijner verkiezing eenen brief geschreven, welken wij benevens het antwoord daarop in ons volgend nommer zullen mededeelen.

De pruisische Landdag heeft de afschaffing van de *comités général*, welke gedurende den tusschentijd van deszelfs zitting, handelen moesten gevraagd, deze stemming drugt natuurlijkerwijze de afschaffing der *députatie*, welke belast zoude zijn, met het toezigt over de openbare schuld, mede. Daarna heeft de Landdag nog beslist dat al de staatschulden aangegaan zullen worden met toestemming van den Landdag op voorstel der Kroon.

Lord John Russell zou den 8 aan het Lagerhuis een wets ontwerp voorstellen, ter verlenging van de schorsing der regten op de vreemde granen en een tweede wetsontwerp met hetzelfde doel op de scheepvaartregten.

Men zegt dat Koning Lodewijk Philips door den bisschop van Bayonne, eenen eigenhandigen brief aan Mgr. Brunelli heeft doen ter hand stellen, bij dezes reis door de baskische provincien.

Het Fransche gouvernement heeft bepaaldelijk het ontslag van den maarschalk Bugeaud aangenomen.

In het *Handelsblad* van gisteren treffen wij het volgende *Ingezonden Stuk* aan:

Roest in de Rogge.

Aan de Redactie van het Handelsblad.

In eenige van de laatste nommers van uw dagblad, vind ik melding gemaakt, van roest in de rogge, opgemerkt op een akker bouwland, bij Heerde. Tegenwoordig geweest zijnde bij het onderzoek, hetwelk ik vermoed tot die berigten aanleiding gegeven te hebben, kan ik niet anders dan bevestigen de door u medegedeelde daarzaak. Intusschen is het mij aangenaam, tot voorkoming voor zooverre mij mogelijk, van ontijdige zorgen, hierbij te kunnen voegen, dat de door ons opgemerkte roest zich bepaalde bij roestvlekken of plekken op de meest ontwikkelde onderste bladeren van de roggeplant, terwijl op de hooger geplaatsten zich slechts eenige door de opschuiving van de bladjes heen schijnende, roodachtige vlekjes vertoonden.

Uit onderzoek van de planten voor het overgenaande, is het ons voorgekomen, gelijk mij ook daarna door zeer bekwame kruidkundigen is bevestigd, dat de rogge reeds te ver gevorderd is, dan dat het waargenomen verschijnsel als zeer verontrustend geacht worden kan. In de zaak een zeer hoog belang stellende, heb ik mij heden met een naauwkeurig onderzoek op een aantal, vroeger en later gezaaide stukken land bezig gehouden; terwijl op de meeste het bloeijen had opgehouden, heb ik ook hier enkele met roestvlekjes bezette bladeren gevonden, maar nergens, evenmin als bij Heerde, eene enkele aar, welke in het allerminste aangedaan was. In 1846 vertoonde zich, immers hier, even voor en zelfs later, het blijken der ziekte of het bederf op het erger.

Harderwijk, 7 Junij 1847.

VAN ITTERSUM.

Boekbeoordeeling.

EMMA of de Zegepraal der Christelijke liefde.

J. ARKENSTEYN EN ZOON, te 's Bosch.

Dit allerliefst boekje, hetwelk de 4e aflevering uitmaakt van de LELIENHOF, *Bibliotheek bij maandelijksche afleveringen*, hebben wij met het meeste genoegen gelezen. Onder eenen bloeijenden vorm wordt in de geschiedenis eener opgelukkige echtgenoot, wiens lotgevallen van het begin tot het einde den lezer een steeds toenemend belang inboezemen, getoond tot welke heldendaden de echte christelijke liefde den mensch in staat maakt. Het geheim, hetwelk in deze twee woorden: *ik bid en ik bemin*, opgesloten ligt, wordt in deze geschiedenis ontwikkeld. Men ziet er, hoe de christelijke liefde eene vrouw ondersteunt, die aan eenen onwaardigen echtgenoot verbonden, geduld-

dig, gelaten en steeds bemmnend den laatsten druppel uit den kelk van huiselijke bitterheid krijgt; het wangedrag eens misleiden en verblinden echtgenoots met liefde en zelfsopoffering beloond zoo van zelfs van zich geheel, zonder hem, van alles te ontdoen; hoe die zelfde liefde het hart tot verzoening en vergeving stemt, zelfs voor degenen, die de schuldige oorzaken der ongehoorde huiselijke rampspoeden zijn; hoe eindelijk het geluk en de liefde van eene zwakke vrouw een diep beledigde echtgenoot eene heldin maken. Tevens zien men daaruit, hoe zorgvuldig ouders te werk moeten gaan in de keuze van eenen echtgenoot voor hunne kinderen en hoe henzelven een grievend aanberouw wacht, indien zij in deze gewichtige aangelegenheid zich blootelijk door inzigten van wereldsche grootheid of eerzucht laten leiden.

Wij zeggen den overigen uitgever van de LELIËNHOF dank, dat zij dit schoone boekske aan hunne lezers hebben medegedeeld en twijfelen niet aan het goede onthaal, hetwelk het overal zal genoten hebben. Van harte wenschen wij, dat hunne onderneming genoegzame ondersteuning zal vinden, om dezelve voort te zetten, ter bevordering van godsdienst, goede zeden en burgerdeugd. Bij de menigvuldige pogingen, die aangewend worden om onverschilligheid in het godsdienstige te verwekken, zedeloosheid en ongeloof te bevorderen en uitebreiden en den mensch meer en meer van zijne maatschappelijke en godsdienstige pligten te verwijderen, is het voor den vriend van godsdienst en zeden troostend, te zien, dat van andere zijden ook pogingen aangewend worden, om tegen die geweldige plagen eenig tegengift aan te bieden en verdient wenschelijk zulke poging de ondersteuning en medewerking van alle weldenkenden. Met reden hopen wij dus, dat de *Leliënhof* van de heeren *J. Arkesteijn en Zoon* nog lang bloeijen zal.

Advertentien.

* Heden overleed tot onze innige droefheid, onze dierbare oudste DOCHTER *JOHANNA WILHELMINA DOROTHEA*, in den jeugdigen leeftijd van bijna 16 jaren. Een ieder die haar beminnelijk karakter kende, zal beseffen, wat wij in haar als ouders verliezen.

Eenige Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

's Bosch, 6 *Junij* 1847.

W. J. HEEREN, Hzn.
D. C. HEEREN.
Geb. VAN DEN BERGH.

'S HERTOGENBOSSCHE STOOMBOOT SOCIETEIT.

De DIRECTIE maakt bekend, dat van 15 *Junij* het vertrek der **STOOMBOOTEN** van *'s Bosch* des morgens, in plaats van ten 7½ ure, ten 7 uren zal plaats hebben, worden de hierdoor de gelegenheid daargesteld om met de DILIGENCE van den Heer *D. TEERENTFELT* ten 9½ ure van *Gorinchem* te kunnen vertrekken, welke voor het vertrek der Middagtrein te *Utrecht* arriveert, om voor Beurstijd te *Amsterdam* aantekomen.

* Door vertrek naar elders, de plaats van

DIRECTEUR

bij de HARMONIE te *Oss*,

vacant zijnde, worden, op billijke voorwaarden, diegenen uitgenoodigd, welkdanige de vereischten bezitten.

Inlichtingen adresseren zich per *franco* Brief of in Persoon bij het Bestuur.

Uit de hand te Huur of te Koop.

Eene beenie sterke en welgeboomde **Hoeve**, staande aan het Lindenlaantje, op het fraaije der gemeente *Oisterwijk*, bestaande in vier benedenkamers, groote en kleine Keuken met Pomp, twee Kelders, schoone Zoldering, Wagenhuis, Schuur en Stallen, Bleekplaats, Paardenhek, Turf- en Bleekhang de Rivier. Te bevragen bij de eigenares de Wed. *M. LUSPER* te *Oisterwijk*, brieven *franco*.

HOOGSTE PRIJS VAN f 20,000.

Ten Kantore van L. HARTOGENSIS, in de Hinthamerstraat, nabij de Torenstraat is verdeeld in de Eerste Klasse der thans sluitende 202de **Loterij**, getrokken op No. **13594** de hoogste prijs van **f 20.000**, op een **Half Lot**, zijnde zulks verdeeld **in twee vijfdens Huur en twee twintigste Koop voor alle Klassen**, zijnde bij bovengemelde voor de volgende Klassen alle soorten van BRIEFJES, zoowel in Huur als in Koop en doorgefourneerd voor den bepaalden prijs te bekomen.

* De Kollecteur WARTENBERGH, adverteert dat in de Eerste Klasse der 202de **Loterij**, bij hem is gevallen op het

Origineel Lot N°. 13594,

DE HOOGSTE PRIJS VAN

f 20,000.

EXPOSITION DES PRODUITS DE L'INDUSTRIE BELGE en 1847.

Une Exposition générale des produits de l'industrie de la Belgique aura lieu à Bruxelles pendant le mois d'Août et de Septembre dans les vastes bâtiments du nouvel Entrepôt de cette ville.

Le Musée de l'Industrie, la Bibliotheque et les autres Collections de l'Etat seront également accessibles aux Etrangers.

L'Exposition triennale de Tableaux et d'autres ouvrages d'Art, provenant d'artistes belges et étrangers, aura lieu à la même époque à Gand, à dater du 27 Juin jusqu'au 1er Octobre.

Les Chemins de Fer et le servive des Bateaux à Vapeur établi sur l'Escaut et sur la Meuse, offrent aux étrangers les moyens de parcourir en peu de temps les parties les plus intéressantes du pays et de visiter ses principaux monuments.

Bois-le-duc, 9 *Juin* 1847.

Le Consul de Belgique,
THOSS. JOS. TILMAN.

* Jonkheer *MARTINI VAN OUWERKERK*, zal op Zaturdag den 19 Junij 1847 des voormiddags om *tien* ure, ten huize van de Wednwe *SNIJDERS*, te *Drunen*, publiek doen verpachten:

HET GRAS

van meer dan Honderd Bunders in den *Baardwijkschen Overlaat*, om te Hooijen;

Bij loten afgepaald.

AANZIENLIJKE VERKOOPING VAN MANUFACTUREN.

Aan het Vendhuis van *G. E. OFFERS*, Vendumeesters in de Hinthamerstraat te *'s Hertogenbosch*, op Maandag den 14 Junij 1847, des namiddags ten *twee* ure en volgende dagen, bestaande in

Eene groote partij Fransche en Brabandsche gedrukte KATOENEN, allen breed MOUSELINES, OMSLAGDOEKEN, DEMETTEN, eenige LINNENS, enz.

Alles tenzelven dage, des voormiddags, voor ieder te zien.

ZEGT HET VOORT.

VERKOOPING VAN EEN NETTEN INBOEDEL

Op Maandag den 21 *Junij* 1847 *en volgenden* des namiddags ten *twee* ure zal de Vendumeester *VAN DONGEN* aan de Noordzijde van het Zuid-Willemsvaart, te *'s Hertogenbosch*, naast den Heer *J. P. ZIMMERMANS*, N°. 4, Letter A 344, **door** middel van **trek naar elders** eenen

Nieuw aangekochten INBOEDEL,

aan de meestbiedende Verkoopen, als:

Een PIANO MAHONIE, LINNEN, PENANT-KASJE, CANAPE, STOELEN met TRIJPEN en andere ZITTINGEN, TAFELS, PENDULEN, BLOEMVASEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, TAPIJTEN, CARPETTEN, BEDDEN, MATRASSEN en VEEREN, eene Partij fraai PORCELEIN, CRISTAL, GLAS- en AARDEWERK, en het verder ter verkoop zal worden aangeboden.

Alles *op Zaturdag den* 19 *Junij* 1847, van voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 3 tot 5 ure, voor een ieder te zien.

Voorts adverteert gemelde Vendumeester, *op Maandag den* 14 *Junij* 1847 *en volgende dagen* des namiddags ten *twee* ure, in zijnen Vendhuize in de Orthenstraat te *'s Hertogenbosch*, zal verkocht worden

EENE GROOTE PARTIJ Kinderspeelgoed, Manufacturen en gemaakte Kleederen, enz., enz.

ZEGT HET VOORT.

DE JAARMARKT

TE ST. OEDENRODE, zal invallende op *Dingsdag na den* 24 *Junij*, ten oorzake van den feestdag van *St. Paulus*, die dan op *Woensdag den* 30 gemelde maand gehouden worden.

Graanmarkt

van 'S HERTOGENBOSCH
Woensdag en Donderdag 10 en 11 Junij.

ROGGE ƒ 12.35 ƒ 13,00 à ƒ 13.35.
BOEKWEIT ƒ 10.50 à ƒ 11.00 ƒ 11.50.
HAVER ƒ 4.35 ƒ 5.00 ƒ 5.35

De zetting van het Taggebrood is voor deze 48 cents de drie Nederlandsche ponden, het Nederpond Soter ƒ 0.64 à ƒ 0.70.

Voor het Brood-Distrikt Waalwijk, te rekenen van Vrijdag den 11 Junij 1847, des middags 12 ure, 130 cents de 3 Ned. ponden.

Voor het Brood-Distrikt Vught te rekenen vrijdag 11 Junij 1847, des morgens ten 9 ure, op 44½ cts. de 3 Ned. ponden gerekend.

Voor het Brood-Distrikt Uden, te rekenen vrijdag den 11 Junij 1847, op 44½ Cents de Ned. ponden gerekend.

AMSTERDAM, 9 Junij.

Tarwe tot verhoogde prijzen met goeden handel, als in 128 p. Koningsb. ƒ 490. In cons. 125 p. 8 à 9 Pools ƒ 125 p. geringe n. dito ƒ 500; 127 p. n. b. Pools. zeil. 1.5 Rogge mede hooger verkocht. In cons. 115 p. Zweeds,

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren de Maas te Grave en de Dieze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 u.

Datums	Maas te Grave				Dieze te 's Bosch			
	Boven A.P.		Gewassen	Gevallen	Onder A.P.		Gewassen	
Junij	ell.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen	dm.
9	5	56	»	»	»	»	»	»
10	5	55	»	1	0	89	»	»
11	»	»	»	»	»	»	0	91

De 0.. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

's Ten Drukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.